

ETUOIKEUDET JA TASA- ARVO

RIVIEN VÄLISSÄ 2019

MIKÄ ON ETUOIKEUS?

"Jos on aina ollut etuoikeutettu, tasa-arvo tuntuu syrjinnältä."

Jukka Lindström 2016

MIKÄ ON ETUOIKEUS?

-- (länsimainen) yhteiskunta on rakennettu määrätynlaiselle, hyvin kapealle oletukselle ihmisyydestä. Oletus, eli normi, näyttää tältä: valkoinen, työikäinen, heteroseksuaali, cis-sukupuolinen, terve ja vammaton, kristitty tai kristinuskopohjaiseen kulttuuriin kuuluva, sosioekonomiseen keskiluokkaan kuuluva mies. Oletusta vastaavilla henkilöillä on toisin sanoen yhteiskunnassa helpompaa, koska yhteiskunta on suunniteltu heitä varten – he ovat etuoikeutettuja suhteessa niihin ihmisiin, jotka eivät sovi oletukseen. - Sophy Bergenheim-

<https://blogs.helsinki.fi/sbergenh/2016/03/22/tiedostamattomat-etuoikeudet-nakertavat-empatiaa-ja-solidaarisuutta/>

MIKÄ ON ETUOIKEUS?

Oikeus saada tai tehdä jotakin ennen muita,
oikeus, jollaisia ei muilla ole.

Wikipedia

ETUOIKEUDET JA TASA-ARVO

▶ SUOMEN PERUSTUSLAISSA KAIKKI OVAT YHDENVERTAISIA:

6 §

"Ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä.

Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella."

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>

ESIMERKKEJÄ

"Arkinen esimerkki: Olin taannoin eräässä tilaisuudessa, jonka ainoa wc oli invavessa. Ovi suljettiin salvalla, joka oli suunnilleen leukani korkeudella (olen 175+ cm pitkä).

Eikö ongelmallisuus auennut heti? Niinpä."

Sophy Bergenheim

<https://blogs.helsinki.fi/sbergenh/2016/03/22/tiedostamattomat-etuoikeudet-nakertavat-empatiaa-ja-solidaarisuutta/>

ESIMERKKEJÄ

Kaikkein köyhimmissä Afrikan maissa netin käyttö on silti yhä harvojen etuoikeus. Esimerkiksi 21 miljoonan asukkaan Nigerissä vain 2,5 prosenttia väestöstä käyttää internetiä.

Helsingin Sanomat: Paljon onnea www, 30v.!

<https://dynamic.hs.fi/2019/internet30v/index.html>

MIKÄ ON ETUOIKEUS?

- ▶ Millaisia etuoikeuksia voi olla
- ▶ A) yläkoululaisella
- ▶ B) naisella
- ▶ C) miehellä
- ▶ D) suomalaisilla verrattuna muiden maiden kansalaisiin?